

(...) WSZYSTKICH NAS W
JEDNYM CHCĄ ZAKOPAĆ
GROBIE. REPORTAŻ O
MŁODZIEŻY POLSKIEJ

TADEUSZ BANOWSKI
BEATA ZIELIŃSKA

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania języka polskiego dla szkoły branżowej II stopnia

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2019

Redakcja merytoryczna – dr Jolanta Sawicka-Jurek

Recenzja merytoryczna – Dorota Dąbrowska

Bożena Święch

Katarzyna Szczepkowska-Szczeńiak

Jadwiga Iwanowska

Redakcja językowa i korekta – Altix

Projekt graficzny i projekt okładki – Altix

Skład i redakcja techniczna – Altix

Warszawa 2019

Ośrodek Rozwoju Edukacji

Aleje Ujazdowskie 28

00-478 Warszawa

www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji

(...) wszystkich nas w jednym chcą zakopać grobie. Reportaż o młodzieży polskiej

Klasa/czas trwania zajęć/lekcji

I/90 minut

Cele

Uczeń:

- tworzy definicje reportażu i przedstawia jego cechy;
- odczytuje wybrane sceny z III cz. *Dziadów*;
- wymienia wydarzenia historyczne związane z utworem;
- rozwija umiejętność pracy w grupie i wzajemnej komunikacji;
- tworzy relację z wydarzeń;
- udziela wywiadu.

Metody/Techniki/Formy pracy

- praca z lekturą;
- drama;
- praca w grupach;
- praca jednostkowa;
- asocjogram.

Środki dydaktyczne

- III cz. *Dziadów* A. Mickiewicza
- Słownik języka polskiego
- komputer i rzutnik lub tablica interaktywna, telefony komórkowe.

Opis przebiegu lekcji

W domu uczniowie zaznaczają fragmenty ukazujące cierpienie młodzieży polskiej. Ponadto wyszukują reportaże w prasie tradycyjnej lub w formie elektronicznej, zapoznają się z nimi, aby na ich podstawie określić cechy reportażu.

Część wstępna

Uczniowie przypominają informacje zapamiętane z Przedmowy do III cz. *Dziadów*. Charakteryzują postawę Rosjan – Nowosilcowa i cara, odczytują dedykację. Nauczyciel wprowadza pojęcie martyrologia – jeden z uczniów odczytuje termin ze słownika. Następnie uczniowie, na podstawie przeczytanych reportaży, wymieniają cechy gatunku, tworzą na tablicy asocjogram. Podczas pracy nauczyciel prosi o wskazanie cechy w reportażu. Uczniowie porównują swój schemat z definicją słownikową.

Część właściwa

Uczniowie pracują w grupach, ich zadaniem jest napisanie reportażu na podstawie historii młodzieży przedstawionej w III cz. *Dziadów* z perspektywy świadka wydarzeń lub z relacji bohatera. W tekście zachowują wszystkie cechy gatunku. Mogą wybrać jego formę – wykonać reportaż literacki, radiowy, telewizyjny. Należy jednak zwrócić uwagę na ograniczony czas pracy. W reportażu mogą znaleźć się cytaty (nie powinny dominować) lub sparafrazowane na język reportażu fragmenty. Przydział dla poszczególnych grup:

Grupa 1 – opowieść Żegoty.

Grupa 2 – gehenna Tomasz Zana.

Grupa 3 – opowiadanie Jana Soboлевskiego.

Grupa 4 – relacja Adolfa Januszkiewicza o losach Cichowskiego.

Grupa 5 – losy Jana Rollisona.

Uczniowie prezentują efekty pracy, pozostali dokonują oceny koleżeńskiej, grupa przedstawia samoocenę. Nauczyciel dodaje swoje spostrzeżenia i udziela wskazówek, jak uzupełnić materiał i jakich dokonać zmian, aby w pełni odpowiadał formie.

Jeden z uczniów czyta pieśni Jankowskiego i Feliksa. Młodzież interpretuje teksty, określa ich charakter, przedstawia stosunek młodzieży do władz carskich, wskazuje środki językowe służące ironii.

Część podsumowująca

Uczniowie wskazują na cechy reportażu w przygotowanych przez siebie pracach.

Uzasadniają, dlaczego reportaż jest trafnym wyborem do przybliżenia historii młodzieży z *Dziadów*. Przedstawiają metody działań Rosjan w stosunku do młodzieży polskiej.

Komentarz metodyczny

Lekcja kształci umiejętność pracy z tekstem literackim, parafrazowania go i ćwiczenia w tworzeniu własnej formy literackiej z pogranicza publicystyki, literatury faktu i literatury pięknej. Uczniowie pracują metodami aktywizującymi (drama, burza mózgów), rozwijają komunikację w grupie i kształtują kompetencje kluczowe niezbędne na rynku pracy. W lekcji zastosowano ocenianie kształtujące, samoocenę i ocenę koleżeńską, udzielono informacji zwrotnej. W odniesieniu do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi należy także dostosować wymagania, np. wydłużyć czas pracy, zapewnić im możliwość wyboru grup, w których będą pracować. Ucznia zdolnego można, po uprzednim udzieleniu wskazówek, poprosić o pomoc w nadzorowaniu pracy grup i pomoc koleżankom i kolegom. W odniesieniu do uczniów z orzeczeniem o kształceniu specjalnym należy dostosować wymagania do zaleceń określonych przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną.